

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3 "
За стране земље на годину	9 "

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

К О Н К У Р С

У општини београдској упражњено је место **Управника трошарине.**

Плата Управнику трошарине одређена је за ову годину у 4080 динара с правом на тантијему према члану 35 уредбе од 19. децембра 1901 године АБр. 12092, а за идуће године плата и тантијема одређиваће му се општинским буџетом.

Управник трошарине може бити само онај, који испуњава ове погодбе:

- а., да је рођен или природен Србин;
- б., да је потпуно здрав;
- в., да је школски образован, т.ј. да је изучио правни или који други факултет, или административну или трговачку школу (академију) или какву другу стручну школу било код нас или на страни и да за то има уредна документа;
- г., да је био државни или општински службеник и да је као такав провео у активној државној или општинској служби најмање 5 година;
- д., да је као државни или општински службеник признат као енергичан.

Тако исто могу конкурисати и они, који су најмање 5 година били службеници на угледном положају код каквих домаћих новчаних завода, индустријских и акционарских предузећа или су њима самостално управљали, а уз то да имају и погодбе из тачке а, б и в.

Који буде изабран за управника трошарине мора приликом пријема дужности положити општинској каси кауцију у 8000 динара, које може бити у готовом новцу, српским државним хартијама од вредности или интабулацији на I степен на непокретно имање у Београду, које треба да има двоструку вредност кауције у коју се залаже, а да су зграде, које на истом постоје, осигуране од пожара.

Рок за пријаву је до 15. новембра т. г. закључно.

Још ближа обавештења могу се добити у општинском суду.

Позивају се они који имају услове за ово место да општинском суду у стављеном року поднесу пријаве са документима.

Од суда београдске општине 16. октобра 1903 Београд, АБр. 10.001.

НЕКОЛИКО ОПШТИНСКИХ УСТАНОВА
НА ЗАПАДУ

БЕЛЕНКЕ
ЈЕДНОГ ОПШТИНСКОГ ЛЕКАРА

НАСТАВАК

(3)

Убоги дом у Бечу

Општина наше младе престонице није још стигла да заведе *убоги дом* — установу, којом се већ не само све европске престонице диче, него и остале велике вароши на западу. Кад грађани једне вароши пострадају, изнемогну и остаре, налазе онда уточишта у убогоме дому, који их спасава зиме, глади, јавног прошења по улицама и превремене смрти, спасава их дакле, што има реч у нас, да не скапљу под туђим плотом.

Оваква установа живи већ одавна у Бечу, и развила је свој плодносни рад по целој Аустрији. Сврха је ове установе да: „сиромаше, који због своје телесне или душевне оболелости не могу зарађивати ни на који начин свој хлеб, прими у завод и да их ту негује“.

Осам великих грађевина намењене су овим сиромасима. Једна је у Бечу за само

ПОДЛИСТАК

ИСТОРИЈА СРЕМА

НАПИСАО

МИХ. Ј. МИЛАДИНОВИЋ

(Овај је рад награђен са 400 динара, првом видоуданском наградом Београдске Општине од 15. јуна 1899. год.)

(НАСТАВАК)

У ово се доба под Сремом административно разумевале често и област на северу од данашњег Срема, дакле и данашња Бачка, између Дунава и Тисе, док се Срем на западу простирало нешто мање по данас. Западна граница бивала је у Срему од прилике линија, која би ишла од Илока на југ према ушћу реке Босута у Саву.¹

При крају владе Гејзе II. отпоче рат између Угарске и Византије, коме је позорница опет био Срем.

У Византији је тада владао моћан и подобан цар *Манојло*. У ово доба склопио се савез између сицилиског краља Роџера,

војводе шванског Велфа VI и угарског краља Гејзе II, коме је савезу пришао и рашки велики жупан Урош II Прибислав, противу другог савеза, у ком беху грчки цар Манојло, немачки цар Конрад III и Млеци.¹ После рата са Србима удари Манојло и на Угарску, водећи са собом Бориса, сина Коломанова, као претендента на угарски престо. Срем је тада био опустошен, а утврђени Земун се најдуже опирао Манојловој опсади.²

Гејза је тада војевао у Русији, а чувши за напад Манојлов похита у помоћ Земуну, али га Манојло победи. У исто време и Земун, чији су градски зидови били већ унеколико порушени, не могаше више да одоли непријатељу и предаде се Манојлу, пошто су војводе по његовој заповести изишле преда њ гологлаве и с конопомем око врата. Он им је поштедео живот, али је многе одвео у ропство и војници опљачкаше све што су могли наћи у Земуну.³ Тада је цар Манојло наредио, да се камење од порушених градских зидова пренесе лађама у Београд и њиме утврди овај град, као што је раније угарски краљ Стеван II обрнуто с Београдом учинио.⁴

¹ Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, Ист. Срп. Нар., књ. I, стр. 51.

² Alfons Huber, Oester. Geschichte, књ. I, стр. 354.

³ Др. Петар Ст. Марковић, Монографија Земуна, страна 33.

⁴ Dr. Konst. Jos. Jireček, Heeresstrasse, стр. 85.

У брзо се дошло до мира између Византије и Угарске, по ком је граница опет била Сава.

Гејзин брат *Стеван* владао је у Срему готово самостално, јер им је отац тако оставио. Међу тим Гејза посумња у верност Стеванову и овај, да би сачувао живот, побеже са братом Владиславом у Цариград.

Гејза II умре 1161. г. а на престо дође његов син *Стеван III*. Сад цар Манојло науми да се користи Стеваном и Владиславом и да помоћу њих утврди своју сизеренску власт у Срему. Под његовом заштитом дођу са нешто војске стричеви тадашњег угарског краља, Стеван и Владислав, назваше се „војводама сремским“, и остану у Срему да владају. Владислав (II) буде изабран за краља, а Стеван (IV) назван је „rex junior.“ Кад умре Владислав закраљи се његов брат као *Стеван IV*. Он је био у тесном пријатељству с грчким двором, јер је Манојловом помоћу и задобио престо. Да би се осигурао од незадовољене властеле добије из Цариграда телесну стражу са војводом грчким *Алексијем*. Овом приликом уступио је Стеван IV византинском цару Срем, који на тај начин год. 1162. промени господара.¹ Ове године (1162.), кад је цар Манојло заузео Срем, повратио је из цркве св. Димитрија

¹ Alfons Huber, Oest. Gesch., књ. I, стр. 359.

¹ Vjek. Klaić, Pov. Hrv., књ. I, стр. 166.; Friedrich Wilhelm von Taube, Historische und geographische Beschreibung des Königreiches Slavonien und des Herzogthums Syrmien, Band II, стр. 50.

бечке грађане, њихове жене и удовице. Баштенска зграда старог завода у Бечу и заводи у Мауербаху, Св. Авдрији и Ливингу намењени су од старости изнемоглим, и телесно оболелим лицима. Стара зграда бечког завода и завод у Ибсу прима епилептичаре, сумануте и лица са неизлечивим болестима. Осма је зграда у бечком селу Герстхофу, поред које се зида сада величанствена нова зграда за исту сврху, јер је оно место, где се сада налази стари бечки дом уступљено проширењу опште државне болнице. У сваком је заводу по неколико соба одређено за болницу, како на мушким тако и на женским одељењима, јер су ова у свему па и по баштама раздвојена. У бечком заводу за сада раде 4 лекара, два старија и два млађа.

По правилима, која је прописао општински одбор, могу у завод наћи пријема само ова лица:

I. Од бечких грађана:

1. Сви они сиромаси, који су телесно оболели и чији изглед даје одвратан утисак посматраоцу.
2. Слешци, суманути и епилептичари; ови последњи, ако им се болест повраћа често, па услед тога нису у стању ни најнужније, да заслуже за своје одржање.
3. Сви сиромаси са неизлечивим болестима, који су потпуно неспособни за рад.
4. Сва лица скроз оболела или јехтичава, која су при том стара и која нису у стању изван завода да одрже своје живљење.
5. Лица са малом пензијом, или с малом помоћи било од државе, било од каквог друштва или приватних људи, па са том помоћи због телесне слабости не могу изићи на крај. У овом случају цела пензија или помоћ уступа се општини.
6. Платежни питомци, који у погледу здравља одговарају погодбама за пријем у завод, али који за издржавање плаћају трошкове општини из својих или туђих доходака.

II. Од осталих аустријских поданика:

1. Платежни питомци као горе под 6, ако у исто време и под истим условима не има кандидата од бечких грађана, који у овом случају имају првенство.
2. Сви сиромаси, који се дуже времена без успеха лече по бечким болницама, и који се једним министарским расписом од год. 1869. пренашају из болница у убоги дом, где се ту морају лечити или до конца живота, или до прелаза у старање властите њихове општине или породице.

III. Без обзира на поданство:

Сва лица са пензијом, која желе да уђу у дом, али не као обични платежни, већ размештени по нарочитим собама, где добијају осветљење и огрев, праће рубља и лекарску помоћ у случају болести. Имају још право на уживање баште, а јело им се рачуна по тарифи.

Ова се установа издржава из ових прихода:

1. Све трошкове око питомаца у I одељку од 1—4 сноси сама бечка општина. Ако би се доцније доказало, да је питомац имао нешто новца или каквих завештања, или ако би се по смрти питомца нашло какво имање, општина има право, да прво наплати себе, па да остало преда правним наследницима.
2. Код лица са малом пензијом, пензија иде на трошкове питомца; ако пензија недостаје, додаје општина.
3. Платежним питомцима покрива трошкове општина, а она после потражује од властитих општина питомаца.
4. Све трошкове око оних под III исплаћују сами питомци, и то $\frac{1}{4}$ годишње у напред.

Управу над овом установом и највећу контролу над економисањем у заводу има суд општински, и то сиротињско одељење суда (Armendepartement), а непосредну управу имају управник и контролор завода,

а осим њих још и благајник који је у исто време и економ, још један чиновник и један практикант, који су у осталом сви општински чиновници. У самом заводу има и црква, и у њој служи за овај завод нарочито постављени свештеник.

Брига и старање око питомаца састоји се у овоме: сви примљени сиромаси добијају стан, храну, одело, постељу, све постеле ствари као и њихово праће, лекарску помоћ у случају болести а по смрти скромну сарану. Осим тога добијају сви питомци по 11 потура ($5\frac{1}{2}$ крајцара) цепарца за дуван, бурмут, воће и друге ситнице.

Становање им је заједничко (осим оних платежних пензионираца), раздвојено на мушке и женске собе. Од сразмерно најздравијих и најодржанијих питомаца бира се један надзорник собе — собар, који се стара за проветравање и одржавање чистог ваздуха по собама, а у случају болести, послужује болника, и у опште пази на одржавање реда.

Године 1901 трошило се сразмерно дневно за питомаца 61 потура; за дневну храну од лица 59 потура, дакле потпуно издржавање једнога питомца дневно стајало је општинску једну круну и 20 потура. Али, ако који питомац добија храну с поља (од породице или од каквог свог добротвора), или ако му лекар пропише друкчију — бољу — храну, он се онда не мора хранити из заједничке кујне, већ добија за то накнаду у новцу 52 потуре дневно. Заједничка храна оваква је: у јутру: бела кава, у подне: супа, говеђина са варивом или зелени (петком и средом, место говеђине, тесто), у вече: само зелен или вариво, или тесто, или какво јело у млеку. Ужину, белу каву, купују сами питомци по цени од 8 потура. Још свако добија по 2 земичке или 300 грама хлеба. При свакој деоби хране присутни су дежурни лекар и још један чиновник, који пробају јела, те своју оцену уносе у за то нарочиту књигу.

Питомци немају својих кревета (због једнообразности), али могу имати своје по-

(дан. Митровице) руку св. Прокопија у Ниш, одакле су је Маџари још 1073. г. однели у Митровицу.¹

Због великог грчког утицаја на угарском двору Стеван IV ускоро се заводи са својим народом. Са растењем незадовољства растао је и број присталица његова такмаца Стевана III. Стеван III пошто се осети довољно снажним нападе на Стевана IV, потуче га и прогна из Угарске (1162. г.). Стеван IV позва у помоћ грчког цара Манојла, који дође с војском до Београда. Манојло сада прогласи за краља другог претендента на угарски престо, Гејзина сина Белу, јер је увидео да Стеван IV нема јаког ослонаца у Угарској. Тада Стеван III доби помоћ од чешкога краља Владислава и Манојло беше принуђен, да учини мир са Угарском, а по уговору мира, краљ Стеван III преда своје брату Бели цео Срем. У Срему постави цар Манојло за управника Ниџифора Калуфа, који ће у име Белино управљати, и тада повуче војску из Срема. Међу тим чим се цар Манојло вратио с војском у своју државу краљ Стеван пошље опет један део своје војске у Срем. Кварење мира наљутило је цара Манојла у толико више што је поред губитка Срема хтео и да одбрани свога штићеника Стевана IV од угарског краља Сте-

вана III, који га је потукао и опсео у Земуну, где се био Стеван IV склонио.¹ Опсада Земун трајала је дуже време и најзад угарски краљ Стеван III подмити неке људе у Земуну, који отрују његова стрица Стевана IV а тада се и Земун предаде угарском краљу, пошто је свима грађанима загарантован живот. Део грчке војске, који је био у Земуну, оде преко Саве заједно са Стевановим присталицама а цео Срем припаде опет угарском краљу.

Грчки цар Манојло, да би се осветио Угрима, крене се са великом војском противу Угара (1164. г.). Поред сухоземне војске ишла је и грчка флота Дунавом. Близу Моравина ушћа разбије грчка флота угарску и сва се грчка војска подели на два дела. Један део поведе сам цар на Срем, а други део повери своје војводи Јовану Дуки, да с њим освоји Босну, Хрватску и Далмацију.

Угарска се војска повукла у Земун, који Грци опседну. Манојло остави један

¹ Спремајући се за рат с Угрима пошље цар Манојло краљу Стевану оваку поруку: „Неправедно радиш, племенити мужу, кад кршиш недавно мени задату веру у погледу Срема и Земун. Знај дакле, ако што пре не одеш из области, која није твоја, страдаћеш не само зато, што ћу ти Срем опет отети, него ће ти моја војска одмах за тим и твоје земље опленити и спалити. Зар не знаш, колико је зло снашло Угарску што је твој отац Гејза увредио византинско царство? Али казна за његове грехе била је за њ спасоносна. Ти ипак пави, да се не би касно и узалуд кајао.“ (в. Klaič-a Pov. Hrvata, кн. I, стр. 167.).

део војске да опседа Земун, а сам се крене с војском и освоји цео Срем, па се врати Земуну, који после дуге и тешке опсаде освоји и већину становништва посече, велики део кућа попали и варош оплени. Краљ Стеван посла цару Манојлу посланике да нуде мир, на који цар Манојло пристаде, пошто су му се посланици заклели у име краља Стевана, да му се уступа Срем и Далмација.¹

Да би Угри повратили Срем од Грка, крене се палатин Дионисије са војском и потуче неопрезне грчке војводе Габраса и Брану у доњем Срему, и за усмену на ову победу покупе све изгинуле Грке на једну гомилу и покрију их земљом, те тако начине једну хумку (1166. год.).²

Због рушења мира од стране вероломног угарског краља Стевана, друге го-

¹ Међу посланицима краља Стевана био је и сремски владика. Они највише цару Манојлу у име свога краља, да ће он драговољно уступити цару Срем и сву некадању римску Далмацију, само ако пристане на мир. Цар Манојло одговори посланицима заједљиво: „Велика је и чудна ствар, кад ко хоће да поклони оно, што је већ изгубио. Ми имамо Срем, освојисмо Земун, заузесмо на силу Далмацију и тако смо постали господари свега онога, што нам ви хоћете да уступите, пошто вам је отето. Или зар имаде у вас још један Срем, још један Земун, или која друга Далмација?“ Пошто се тако до воље наругао угарским посланицима рече им да ће ипак, да би их уверио да поштено мисли с Угрима да поступа, пристати на мир, али с тим да се заједно да ће га одржати, што посланици и учинише (в. V. Klaič-a Pov. Hrv. I, 169.).

² Engel, Geschichte, II, 259.

стељне ствари, а такође и своје одело; прање рубља иде на заводски трошак, осим рубља за глачање.

Оболели питомци, који су везани за постељу или јехтичавци лече се у нарочито одвојеним собама — у заводској болници. Лекари посећују болницу 2 пут дневно, а одржавају у одређено време и амбуланту за болеснике на ногама. Пензионирци имају права да леже, и да зову лекара к себи у собу.

Пристојна сарана умрлих питомаца пада на терет општини. Међутим сарана може бити и скупља, кад трошкове поднесу пријатељи или породица покојникова. У мртвачкој комори, са електричним звонцетом у рукама проведу умрли још 48 сати до саране. Ако се укаже потреба за секцију, врше је тада заводски лекари.

Само они питомци, који се налазе у заводској болници или их лекар огласи за са свим неспособне за рад, ослобођавају се у опште од рада. Сви остали подвргавају се кућевном раду, према прегледу и оцени лекаревој. Рад се обавља под надзором управника и собара, и траје 6 часова, 3 пре подне а 3 после подне. За све врсте радова утврђене су сталне цене — награде које се питомцима исплаћују редовно. Године 1901 издао је општински суд сталну тарифу, из које ћемо навести неколико примера: цео дан рада (дакле 6 часова рада), награђује се са 24 потуре, пола дана 12 потура; собари имају дневнице 12 потура, болничари 24 потуре, ако су код епилептичара 30 потура; клисар у цркви (са дужношћу да навија сат на тороњу) дневнице 15 потура; ко ради у башти 30 потура, а ако чисти снег 40 потура дневно; лампар што чисти и пали лампе у заводу 15 потура; фарбар, столар, бравар и зидар по 40 потура. Женски рад се по развој врсти награђује различно: за домаћи капут или огртач по 1·20 круна, за мушке панталоне 30 потура, за мушке гаће 18 по-

туру, а за кошуљу 24 потуре; за женске чарапе 40 потура а за мушке 20 потура, итд.

Посета код питомаца допуштена је само у одређено време. Питомци могу добијати и одсуство, највише за 4 недеље. Одсуство се употребљава или код рођака на страни, или у каквој бањи према лекаревом мишљењу.

У заводу влада извесни домаћи ред; из непослушност или гађење тога реда, питомца се могу и кажњавати. Казне су им ове: укор, задржавање у соби, забрањивање изласка из завода (а ово им је иначе допуштено сваки дан од 1—6 по подне), и удаљење од рада, који доноси новчану награду.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

НАРЕДБА

Како сада по вароши у велико влада болест „шарлах“ која се помоћу трамваја као најјачих посредника за пренос и ширење шарлаха може најлакше преносити по граду, Суд општине београдске, на основу тач. 5. чл. 93. закона о општинама, с обзиром на §. 326. крив. законика

Наређује:

Управи Безименог Друштва за трамваје града Београда:

1, Да у вече сва трамвајска кола која су намењена за саобраћај идућег дана, добро споља и изнутра очисте.

2, Седишта и наслоне у колима добро очистити и поред тога са крпом умоченом у 5% раствора карболне киселине добро избрисати.

3, Под на колима са истим раствором полити.

За тачно вршење и неиспуњавање ове наредбе биће одговорна поменути управа и у сваком противно примећеном случају биће кажњена строго по прописима §. 326, а који законски пропис одређује

казну од 10—150 динара или од 1—20 дана затвора.

Наредбу ову послати Управи у препису да по истом строго поступа.

Од Суда општине града Београда 15. октобра 1903 год. Београд. КМ 2230.

НАРЕДБА

Према измењеном §. 326 кривичног законика за случајеве које ни тим ни другим којим специјалним законом нису предвиђени нити је за њих казна прописана — моћи ће месна полицијска власт издавати наредбе и на тај начин одређивати казну од 10 до 150 динара или од једног до 20 дана затвора за лица која би радила противно таквим наредбама.

Поред осталог, ове наредбе могу се односити и на уредност и угодност јавног саобраћаја на друмовима, путовима улицама и у опште јавним местима.

Како безимено друштво трамваја града Београда и безимено друштво за осветљење Београда готово сваким даном, извршујући поједине своје радове по улицама и јавним местима, разваљују тротоаре и калдрму, па их одмах по свршеном послу не доводе у првобитно стање, већ их дуже време остављају неоправљене или их не оправљају како треба те на тај начин ометају уредност и угодност јавног уличног саобраћаја, — то суд београдске општине на основу чл. 89 и 92 закона о општинама и § 326 кривичног законика

Наређује:

Управама поменутих друштава, да у будуће кад год тротоаре и калдрму разваљују ради извршења својих радова, одмах доводе по свршеном послу у првобитно стање.

дине с пролећа отпоче најжешћа војна између Грка и Угара. Грчка је војска била велика и њом је командовао Манојлов сестрић, Андроник Контостефан. У њој је било разних народа, па се помињу и Срби. Угарском војском управљао је палатин Дионисије и у њој је било 37 жупана а укупно 15.000 људи. Битка је била близу оне хумке, коју прошле године подигоше Угри. Међу тим ове године беше друкчији резултат борбе. Угри су били страшно потучени. Бојно поље било је покривено лешевима угарским, а мноштво је заробљено. Палатин Дионисије једва је жив умакао, и Грци у знак победе опојаше своје прошле године изгинуле борце и ставише крст на сред оне хумке, па се за тим у брзо повуку преко Саве. Тако се заврши угарско-грчка војна. Срем од ове битке оста у грчким рукама.¹ И доцније је између Угарске и Византије вођен спор око Срема, али грчка војска од ове битке 1167. год. није више ступила ногом на сремско земљиште. По свом поразу морао је, угарски краљ Стеван III, по уговору, да уступи Грцима Срем и остале освојене области (Босну, Хрватску и Далмацију) и то као баштину свога млађег брата Беле (Алексија), који се тада бавио на цари-

градском двору. Изгледа да је Бела владао овим областима као вазал грчки, јер је он још у Цариграду ковао новце као краљ Раме.¹

Год. 1180. умро је у Цариграду моћни цар Манојло, а по његовој смрти насташе међусобице око грчког престола, те Византија знатно ослаби. Тиме се користи нови угарски краљ Бела III (1173—1196.) и он године 1180. поврати Срем од Византије, после четрнаестогодишње грчке владе.

Краљ Бела III довршио је уређење мађарских земаља на жупаније, које је још под краљем Св. Стеваном отпочето. На сваки начин и Срем је тада добио жупанијско уређење које је у многоме наликовало на негдашње српско жупанско уређење. Ово су уређење Мађари свакако и примили од Словена, јер су од њих примили и сам назив жупанског старешине „жупан“ (isrān) као и многе друге речи.²

Кроз цело XII столеће били су угарски краљеви у вези и добрим односима са српским владоцима, опирајући се заједнички превласти византинској. И краљ Бела III имао је пријатељских односа са српским великим жупаном Стеваном Немањом, који је у то доба својом генијалношћу успео,

да велики део српских, дотле раскомаданих, области уједини и тиме покаже пут, којим ће грести потомци његове славне династије. Год. 1183. видимо Белу где заједнички с Немањом ратује противу Грка и допиру до Среца. Ну кад је нестало опасности од Грка угарски краљеви тежише да своју власт прошире на Балкану на штету Срба, те са овима долазе у сукоб.

Год 1189. прошла је преко Срема још једна велика крсташка војска. Та је војска под предвођењем немачког цара Фридриха Барбаросе извршила познату трећу крсташку војну. Ово је била највећа крсташка војска од свију које су прошле Сремом, а у исто време и последња, јер после ње крсташки (у XIII веку) предузимљу морски пут, као угоднији, јер их је сухоземни пут много сатирао.

Белу III наследи син Емерих (1196 до 1205. г.). У Угарској тада владаше међусобице око престола. Византинци су били тада забављени крсташким ратовима, те је тако Срем у ово доба био на миру. По смрти краља Емериха дочепана се престола његов брат Андрија II (1205—1235.), пошто малолетни син Емерихов Владислав убрзо за оцем умре.

Епископија сремска била је, као што смо раније поменули, у V веку уништена, када су Хуни и Обри порушили град Сир-

¹ Dr. A. Huber, Oester. Gesch., I, стр. 336. — V. Klaič, Pov. Hrv., I, стр. 170. — Др. П. Ст. Марковић, Моногр. Зем., стр. 34.

¹ S. Ljubić, Opis jug. pov. 183. — Угарски краљевљ Бела био је тада заручен ћерком виз. цара Манојла и означен за наследника византинског престола.

² Емил Нико, Срби у Угарској, прев. Др. Павловића, стр. 22.

Не буду ли Управе поменутих друштава поступале по овој наредби општинског суда биће кажњене са 50—150 динара новчано поред тога шта ће општински суд силом своје власти на рачун и одговорност друштва доводити разваљене тротоаре и калдрму у првобитно стање.

Наредбу ову доставити на одобрење Управи Београда, па кад је иста одобри, саопштити је Управама поменутих друштава.

Од суда београдске општине 29 септембра 1903 године КМ 2077, Београд.

Управа града Београда, као надлежна а на основу §. 326 кривичног законика одобрава ову наредбу општинског суда, с тим да се казна за непослушност исте може изрицати од 10—150 динара или од 1—20 дана затвора.

М 29671.

Београд, 3 октобра 1903 год

Управник Београда
Д. Вујић с. р.

Н А З Н А Њ Е

Поводом тражења многих грађана да им се врати трошаринска такса на робу коју су унели у варош и платили трошаринску таксу, па је за тим извезли ван реона — одбор општински у седници од 30. септембра ове године решио је: да сваки који тражи повраћај трошаринске таксе има испунити следеће услове, па да му се трошаринска такса може вратити:

1.) да при увозу робе и плаћању трошарине изјави трошаринском органу, да ће од робе коју увози, све или један део да извезе ван реона, те да му тај орган на признаници о плаћеној трошарини то назначи;

2.) да при извозу робе учини пријаву трошаринском органу на извозној станици и поднесе прописну пријаву да му овај извоз овери. У тој пријави мора бити словима означен број колета, начин паковања, садржина и нето тежина;

3.) уз молбу за повраћај трошарине мора се поднети:

а.) признаница, да је иста плаћена и да на истој има оверење трошаринског органа, да је роба при увозу оглашена за извоз;

б.) оверена пријава од трошаринског органа, да је роба изашла ван реона;

в.) товарни лист (фрахт) отправне станице жељезничке или паробродске, ако је роба жељезницом или паробродом отправљена, из кога ће се видети да је роба приспела на место где је упућена.

Без ових доказа који су условљени решењем одбора, поднете молбе за повраћај трошарине неће се у рад ни узимати.

Ово решење одбора саопштава се грађанству ради знања и управљања.

Бр. 4909. Управа београдске општинске трошарине, 12. октобра 1903 године, у Београду.

О Б Ј А В А

Општина београдска издаваће под закуп путем јавне усмене лицитације месарске и пиљарске дућане на пијаци „Цветног трга“, којима рок закупа истиче концем ове године.

Лицитација ће се држати у каф. код „Сложне Браће“ код истог трга на дан 3-ег новембра ове године од 3—5 сати по подне.

При лицитацији полаже се 100 динара на име кауције, за сваки дућан, у новцу или хартијама од вредности.

Закуп има трајати годину дана.

Ближа извешћа и услови могу се видети у економском одељењу општине, а и при лицитацији.

Ово се јавља интересованима, да у означено време дођу на лицитацију.

Од суда општине београдске 15. октобра 1903 год. Београд.

О Г Л А С

Према одобрењу г. Министра Грађевина од 22. октобра т. г. Бр. 8223 држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију у свом грађевинском одељењу на дан 30. октобра у 11 часова пре подне за **оправку здања Главне Контроле.**

Предрачунска је цена овога посла 1633.— динара а кауција у 240 динара полаже се у готовом новцу, вредним папирима или интабулацији према закону.

Из грађевинског одељења Управе града Београда 24. октобра 1903 год. у Београду. ГМ 1637.

Претплатницима нашега листа

Молимо претплатнике нашега листа који од 1. идућег месеца мењају стан да нас о томе известе картом или лично како би знали куда да им шаљемо лист од истог дана.

Уредништво
Београд. Општин. Новина

мију. Међу тим у ово доба заче се идеја, да се обнови сремска епископија. Пошто се пређашња столица епископије, Сирмиум, у ово доба још не беше довољно подигао из рушевина, то године 1229. столица новообновљене сремске епископије поста *Баноштор*, тада доста знатно место, које лежи уз Дунав, на подножју Фрушке Горе. Ово обновљење сремске епископије извршено је нарочито заузимањем калочког архиепископа Уголина.¹ На месту Баноштора била је још за Римљана овећа насеобина *Malata* или *Voponia*. У XII веку назива се ово место у споменицима *Kewe*, *Keu*, *Kuhet* и *Cuhet* и било је седиште истоимене жупаније.² Око 1141. до 1163. год. сагради у том месту чувени бан Белуш знатан бенедиктински манастир, по ком се касније и само место прозове Банов манастир (*Bani monasterium*), одакле се држи да је постало и данашње његово име Баноштор. Год. 1231. налазимо у Баноштору као католичког владика Инокентија, а поред њега био је у Срему свакако и православни владика. Ну Баноштор оста столицом обновљене сремске епископије само 12 година, јер га 1241. год. опљачкају и разруше Татари (Монголи). У то доба беху напали Татари с великом силом на Угар-

ску. Коломан син Андрије II, погибе, а цела Угарска поста плен татарских чета. Татари су тада преко Босне и српског Поморја напали на Бугарску. Вероватно је приликом ове татарске најезде поред Баноштора и већи део Срема био опустошен, ма да немамо за то доказа. У борби, коју су имали Угри да издрже са Татарима, помиње се у споменицима, да су се и Срби храбро борили. Знатне су из овога времена старешине браћа: Крес, Купиша и Рак, који су били родом из Срема и о којима сам краљ Бела вели да су му они са својих 38 ђака из Срема у највећој опасности помогли и спасли му живот од Татара, који су га у боју код Подгорја (на морској обали) опколили и хтели га убити, да га ови јуначки Сремци не избавише. Год. 1242. радило се на томе, да се столица обновљене сремске епископије пренесе из порушеног Баноштора у Митровицу, која у то доба поче јако да напредује.¹

Срем је дао у ово доба српском народу човека, који је заменио Св. Саву на архиепископској столици. То је *Арсеније*, други архиепископ српски (од 1233—1263. г.), који је био „рождением отъ сръмскоыи земліи, нъкыиыхъ благоврѣнныихъ и благочствивыхъ родителъ сынъ“.²

¹ Fejer, Cod. dip. IV, 475—476. V. Kaić, Opis zem. књ. I, стр. 191. — Е. Пико, Срби у Угарској, стр. 25.

² Б. Даничић, Животи краљева и архиепископа српских, стр. 236.

Да би краљ *Бела IV* (1235—1270.) спречио сваку домаћу буну која би се по његовој смрти могла изродити, а какве се чешће дешавале, круниса још за живота год. 1246. сина Стевана за наследника и наименова га кнезом целе Славоније. Доцније (год. 1260.) одузе Стевану управу над Славонијом и исту даде млађем сину Бели, а Стевану даде источне крајеве своје државе: Ердељ, земљу Кумана а уз то и Срем.¹

У угарским споменицима Срем се назива жупанијом и имао је своје жупане — „*comites*“, који се помињу често у ово доба и касније.

Генхарди, угарски историк, вели „вероватно да је од угарског освојења Срема и касније остало потомство словенских владара у Срему, („*Stamm der slawischen Regenten von Sirmien*“), од којих би могли произићи два господара, који се у повељама код Крчелића (р. 124.) под оваким називом спомињу: *Giletus Dux Sirmii* 1231. и *Joanes Angelus Dominus Sirmiae et Comes Baesiensis* 1242.²

— Наставиће се —

¹ Arkiv za pov. jug., књ. V, стр. 189.

² в. Ј. Окруџића Пов. српске, Arkiv IV, стр. 221. и V. Klaića, Opis zem. књ. I, стр. 169.

¹ Vjekoslav Klaić, Povjest Hrvata, књ. I, стр. 242.

² Ludwig Albrecht Gebhardi, Gesch. des Reichs Hungarn, књ. III, стр. 415.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА

Власник ОПШТИНА БЕОГРАДСКА

Одговорни уредник МИХ. МАРЈАНОВИЋ, кмет беогр. општине Делиградска бр. 22.
Штампарска Д. Димитријевића, Иван-бегова ул. бр. 1